

12 LUX beeld

Bloemlezen

Denise Collignon (30), studente bloemierskunst aan de STOAS Hogeschool in Wageningen, rondt dit weekeinde haar eind-examenproject af. *Het stilleven als archief.* 'Wegaan vaak zo tuttig om met bloemen', zegt Collignon. 'Speel met bloemen, ontwerp er mee.' Ze maakte vijf historische bloemstillevens, die de afgelopen weken bij het Rotterdamse kunstcentrum Roodkapje stonden opgesteld. Daar organiseerde ze ook workshops bloemschikken. Het verouderingsproces van de historische boeketten liet ze wekelijks vastleggen. Op deze pagina's zijn ze nog vers.

tekst Denise Collignon  
foto's Antje Peters



Witte lily, staat symbool voor de maagd Maria, altijd direct onder de zonnebloem (God)

De zonnebloem symboliseert God, dikwijls als hoogste bloem

Barokke vaas

**1 Klassiek stilleven (16de en 17de eeuw)**  
Het bloemstilleven zoals hier afgebeeld heeft waarschijnlijk nooit in deze vorm bestaan. Bloemen waren in de 16de en 17de eeuw kostbare exotische schatten die door onder andere de Verenigde Oost-Indische Compagnie werden vervoerd. Schilders hadden deze exoten niet altijd voorhanden. Vaak maakten ze gebruik van aantekeningen van botanici, vandaar dat in

de schilderijen de bloemen soms uit verhouding zijn. De schilders boorden zoveel mogelijk verschillende bloemen en kleuren en gaven alle bloemen een overzichtelijke plaats in het boekje. Bloemen waren expliciet aanwezig in bijbels en gebedsboekjes en hadden niet alleen een decoratieve functie. Ze stonden symbool voor de vergankelijkheid van het leven en de bewondering voor de schepping.



Rubiet werden steeds populairder in de 17de eeuw

Rosebodem was voor een zwarte uitdaging



Panzerwanden en andere niet-vegetatieve elementen werden toegevoegd met in het midden opstellen

Kleinere groenen in het hart van het boekje



Burntore blad

Sengras (Pennisetum japonicum)

Gevoelste rozen



Orchidee van links (1 stuks) werd steeds meer toegevoegd met in het midden opstellen

Mats van de 3e eeuw (begint in de bloemmarkt voor 27,95 euro voor 16 euron)

**2 Klassiek stilleven (16de en 18de eeuw)**  
De stilleven in de 16de en 18de eeuw kregen meer beweging en elegantie. Er kwam steeds meer uitlands en exotisch materiaal en bloemmateriaal gebruikt. Met name in de tijd van het neoclassicisme werd vanuit Engeland de S-vormige schikking in bloemwerk aangebrezen. De S-lijn in bloemstukken wordt ook wel Hogarthlijn genoemd naar de Britse schilder William Hogarth, die in zijn boek *The Analysis of Beauty* de S-vorm als het ultieme schoonheidsymbool beschreef. Hogarth was sterk beïnvloed door de Delftse schilder Willem van Aelst, die de S-lijn introduceerde

**3 Makart-stilleven**  
Het makart-boeket is vernoemd naar de schilder Hans Makart (1840-1884). Hij schilderde in neo-barokstijl en stond bekend om zijn theaterse stijl. In de donkere huiskamers van de 19de eeuw was het moeilijk om kamerplanten te houden, ter decoratie werden er vaak stilleven van geprepareerde grassen en bladeren gemaakt in het begin werden de salontafelboeketten steeds bont. De salontafelboeketten werden niet alleen in de salon geplaatst maar ook in de ontvangthal en het trappenhuis.

**4 Vegetatief stilleven**  
Rond 1850 opent Japan z'n grenzen en kwamen we hier in Europa steeds meer in aanraking met het Japanse bloemschikken. Het had veel te maken met de natuurbeleving van de Japanner, hij wil het groeien en de herkomst van het materiaal ervaren in de schikking. Hierdoor ging men in Europa anders kijken over een andere manier van bloemschikken. Begin 1900 wordt er zelfs met grote afrechting graspen over de massieve bloemstukken van rond 1870. Er wordt steeds meer rekening gehouden met de natuurlijke groeiwijze van het materiaal en ook herkomst gaat een grotere rol spelen. Vazen, manden en schalen laten de natuurlijke vormen beter tot hun recht komen.

**5 Modern stilleven**  
De orchidee staat in dit stuk symbool voor onze concurrentie maatschappij. Deze bijzondere egyptij groeit in het regenwoud hoog in de bomen, tegengroeiend staan ze in ledere huiskamer vastgebonden aan 1, 2 of 3 blokken. Een oeroude caduceus doet zegt al lang niet meer hoe bijzonder je de vriendschap vindt (zoals het type van orna groetdoorn), maar eerder dat je misschien niks beters kon vinden.  
Bronnen: artikelen Jan van Doesburg en het boek 'Het kunst en bloemwerk'. Zie ook [www.denisecollignon.com](http://www.denisecollignon.com)